

Aan de raad van de gemeente Emmen

Afdeling Inkomen

team
Kwaliteit

ons kenmerk 15.037142	uw kenmerk	bijlage 1	behandeld door R. Wellen
Datum 23 april 2015	telefoon 14 0591	fax (0591)685599	e-mail gemeente@emmen.nl

Onderwerp
Reactie voorstel S.O.P.E. experiment regelvrije bijstand

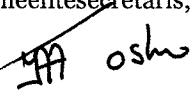
Geachte leden van de raad,

Wij hebben van de Soeverein Onafhankelijke Pioniers Emmen (S.O.P.E.) een voorstel ontvangen om in Emmen een experiment te starten met een regelvrije bijstand. S.O.P.E. stelt voor om de verplichtingen en controles verbonden aan bijstandsverlening te schrappen. Daarnaast wordt voorgesteld dat de gemeente het eigen risico voor de zorgverzekering betaalt en eventuele schulden kwijtscheldt. Tenslotte stelt S.O.P.E. voor dat de gemeente inkomsten van uitkeringsgerechtigden uit bijverdiensten vrij laat (oftewel niet verrekenend met de uitkering) tot een verhoogd bedrag en voor een langere periode, namelijk tot € 800,- gedurende een half jaar. Bij deze drie concrete voorstellen geeft S.O.P.E. aan dat vrijgekomen ambtenaren – als gevolg van het niet langer opleggen en controleren van verplichtingen – in kunnen worden gezet als begeleiders binnen een op te zetten ‘visiecentrum’, waar uitkeringsgerechtigden op geheel vrijwillige basis begeleiding zouden kunnen krijgen. Meer algemeen stelt S.O.P.E. dat momenteel het beleid alleen de elementen ‘stok, wortel en preek’ kent en hier ‘vertrouwen’ als element in ontbreekt. S.O.P.E. verwacht dat deze voorstellen leiden tot een hoger welbevinden van uitkeringsgerechtigden, minder aanspraak op voorzieningen in het sociaal domein en een meer efficiënte en effectieve re-integratie.

Wij waarderen dit voorstel van S.O.P.E. voor innovatie binnen de Participatiewet. Echter, wij achten het niet raadzaam om deze concrete voorstellen over te nemen. Wij zien verschillende kanttekeningen, van zowel beleidsmatige, juridische als financiële aard. Wij houden met vertrouwen vast aan de koers voor de Participatiewet die wij dit jaar met het meerjarenbeleidskader Werk en Wederkerigheid en het Investeringsplan hebben ingezet. Onze volledige reactie vindt u in bijgevoegde brief aan S.O.P.E (zie bijlage).

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen,
de gemeentesecretaris,

I.A.A. Oostmeijer - Oosting

de burgemeester,

C. Bijl

Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 685599

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. www.emmen.nl

Aan S.O.P.E.
T.a.v. dhr. Westerbeek en dhr. Worrell
Magninstraat 4
7815 VL EMMEN

Afdeling Inkomen

team
Kwaliteit

ons kenmerk 15.027859	uw kenmerk 20 februari 2015	bijlage	behandeld door R. Wellen	BSN
datum 21 april 2015	telefoon 14 0591	fax (0591)685599	e-mail gemeente@emmen.nl	

onderwerp
Reactie voorstel S.O.P.E. experiment regelvrije bijstand

Geachte heren Westerbeek en Worrell,

Wij danken u voor uw voorstel vanuit S.O.P.E. om in gemeente Emmen te experimenteren met een regelvrije bijstand. U stelt voor om de verplichtingen en controles, verbonden aan bijstandsverlening, te schrappen. Daarnaast stelt u voor, dat de gemeente het eigen risico voor de zorgverzekering betaalt en eventuele schulden kwijtscheldt. Tenslotte stelt u voor dat de gemeente inkomsten van uitkeringsgerechtigden uit bijverdiensten vrij laat (oftewel niet verreken met de uitkering) tot een verhoogd bedrag en voor een langere periode, namelijk tot € 800,- gedurende een half jaar. Bij deze drie concrete voorstellen geeft u aan dat vrijgekomen ambtenaren – als gevolg van het niet langer opleggen en controleren van verplichtingen – in kunnen worden gezet als begeleiders binnen een op te zetten 'visiecentrum', waar uitkeringsgerechtigden op geheel vrijwillige basis begeleiding zouden kunnen krijgen. Meer algemeen stelt u dat momenteel het beleid alleen de elementen 'stok, wortel en preek' kent en hier 'vertrouwen' als element in ontbreekt. U verwacht dat deze voorstellen leiden tot een hoger welbevinden van uitkeringsgerechtigden, minder aanspraak op voorzieningen in het sociaal domein en een meer efficiënte en effectieve re-integratie.

Wij waarderen uw voorstel voor innovatie binnen de Participatiewet. Echter, wij achten het niet raadzaam uw concrete voorstellen over te nemen. Wij zien verschillende kanttekeningen, van zowel beleidsmatige, juridische als financiële aard.

Beleidsmatig kunnen wij ons niet vinden in uw kwalificatie dat het bijstandsregime mensen 'gevangen' houdt en tot 'lijfeigenen' maakt. Er zou volgens u niets mogen, geen eigen initiatief richting werk kunnen worden ondernomen en geen vertrouwen in de uitkeringsgerechtigden zijn.

Echter, de regels van het bijstandsregime vormen veeleer de basis waarop mensen hun eigen kracht kunnen ontplooiën en zich in kunnen zetten richting meedoen en werk. Klantmanagers bespreken in hun re-integratiebegeleiding de competenties en het profiel van de

uitkeringsgerechtigde en leveren zoveel mogelijk maatwerk. Dat dit maatwerk niet onbegrensd is, gezien de mogelijkheden in de regionale economie en de gemeentefinanciën, is onontkomelijk. Activering door middel van sanctionering/afstemming kan aan de orde zijn als iemand zich niet inzet voor zijn re-integratie: vanuit wederkerigheid wordt van uitkeringsgerechtigden verwacht dat zij zich hiervoor inzetten.

Wij voeren handhavingsbeleid uit om te zorgen dat het bijstandsgeld bij die mensen terecht komt die het nodig hebben. Wij handhaven de normen voor alleenstaanden en gehuwden, alsmede de kostendelersnorm, die direct volgen uit landelijke wetgeving. Inkomenspolitiek is immers voorbehouden aan de nationale politiek. Het uitvoeren van deze controles stut het maatschappelijk draagvlak voor de bijstandsverlening. In het recent vastgestelde Meerjarenbeleidskader Participatiebeleid Werk en Wederkerigheid hebben wij aangegeven een stringent handhavingsbeleid voor te staan.

Wij staan ten opzichte van uitkeringsgerechtigden een houding voor die constructief, zakelijk en gericht op zelfredzaamheid is. Het zonder meer betalen van het eigen risico van de zorgverzekering en het kwijtschelden van schulden zou indruisen tegen dit uitgangspunt. Zelfredzaamheid betekent dat gemeentelijke ondersteuning gericht wordt geboden, daar waar het nodig is. Naast ondersteuning vanuit de bijstand kan de uitkeringsgerechtigde ook ondersteuning krijgen vanuit het beleid inzake armoede, schulddienstverlening en de WMO.

Bij het beleid inzake het vrijlaten van inkomsten is het op grond van artikel 31 lid 2 sub n Participatiewet al mogelijk om gedurende zes maanden een kwart van de inkomsten vrij te laten, tot een maximum van € 196,-. Dit geld mag de uitkeringsgerechtigde dus houden bovenop zijn uitkeringsnorm. Dit steunt uitkeringsgerechtigden die door geleidelijke opbouw van uren/werkzaamheden uiteindelijk een volledige baan willen vinden. Daarnaast kunnen wij gedurende drie maanden bekijken of een inkomen boven de norm duurzaam blijkt, alvorens tot beëindiging van de bijstand over te gaan. Het vrijlaten van € 800,- gedurende zes maanden zou zijn doel voorbij schieten en valt moeilijk uit te leggen aan regulier werkende Emmenaren.

Juridisch gezien biedt de Participatiewet in artikel 83 inderdaad de mogelijkheid tot innovatie middels experimenten. Dit wetsartikel is beperkt tot het gebied van re-integratie en de vrijlating van middelen. De voorstellen rond de sollicitatieplicht en het houden van bijverdiensten zouden mogelijkwjs in een dergelijk experiment kunnen worden meegenomen. Wij achten het echter niet raadzaam om de sollicitatieplicht volledig af te schaffen. Op het gebied van het houden van bijverdiensten zetten wij momenteel reeds een pilot op om hier meer ruimte aan te bieden.

Op financieel vlak zouden uw voorstellen in ieder geval op korte termijn hoge directe kosten met zich meebrengen. Zonder hier uitgebreide cijfers te presenteren is duidelijk dat aan gemeentelijke betaling van het eigen risico in de zorgverzekering en het kwijtschelden van schulden directe kosten verbonden zouden zijn. Door het niet langer uitvoeren van handhavingscontroles op het voeren van een gezamenlijke huishouding en het pas beëindigen van de uitkering na zes maanden meer dan € 800,- boven de norm te hebben bijverdiend, zouden veel meer mensen (langer) in de bijstand blijven. De gemeentelijke begroting biedt geen ruimte voor deze directe uitgaven. De uitwerking op lange termijn en voor het hele sociaal domein – met name door veronderstelde besparing op gemeentelijke uitgaven aan zorg – zijn onzeker. Daarbij komt dat wij wegens tekorten op onze bijstandsbudgetten groot belang hechten aan het kwalificeren voor de vangnetregeling voor gemeenten vanuit het rijk. Aan het kwalificeren voor de vangnetregeling zijn voorwaarden verbonden die kortweg van ons eisen dat wij in beleid en uitvoering alles in het werk stellen voor een zo gezond mogelijk financieel resultaat.

Wij houden met vertrouwen vast aan de koers voor de Participatiewet die wij dit jaar met het meerjarenbeleidskader Werk en Wederkerigheid en het Investeringsplan hebben ingezet.

Gemeente Emmen,

21 april 2015, blad 3

Hiermee zetten wij reeds in op innovatie en meer maatwerk. Voorbeelden hiervan zijn het opzetten van pilots met een premie voor parttime werk en een persoonlijk investeringsbudget voor uitkeringsgerechtigden.

Wij danken u voor uw betrokkenheid en vertrouwen erop u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd. Tenslotte delen wij u nog mee dat wij een afschrift van deze brief ter informatie aan de raad sturen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen,
de gemeentesecretaris,

I.A.A. Oostmeijer - Oosting

de burgemeester,

C. Bijl